

HEMISPHERIUM ANTIQVVM CVM ZONIS,

SPHÆRA ARMILLARIS, Terrestris, & Cælestis Sphæra imago, Circulos rām Rectæ & Obliquæ quam Terrestris Sphæra idem cum Rectâ centrum, & communes cum ea divisiones habentis in conspectum producit, & in Typo huc Cosmographico rām majore, quā minore iconæ inferius ad dextram appositâ in aspectum cadit. Sphæra Ob-

liqua & Rectâ cum Circulâ rūdines, in Descriptione præstant huc declarandi. Sphæraque, Umbrarum, & Habitationis in Orbe Terrestris.

Situs populorum ratione Zonarum quinq

ZONA est spatiosa & ampla Sphæra Cælestis & Terrestris concentricarum, & secundum proportionem proprias eisdem Circulos habentium portio, in illius concavâ, & huius convexâ superficie, uno aut duobus Parallelis circumscripta, ac utramque Sphæram in quinque Regiones, aut Plagas determinans. Zonarum termini sunt quatuor Circuli Minores, nimirum Duo Polares, Arcticus & Antarcticus, ac duo Tropici, nempe Æstivus sive Canceri, & Hybernus sive Capricorni, qui etiam nominantur, Parallelus Solstitialis Æstivus, seu Parallelus Canceri: Parallelus Solstitialis Hybernus, vel Parallelus Capricorni: Sicut & duo Polares Circuli, Parallelus Polaris Arcticus, & Parallelus Polaris Antarcticus nuncupari consueverunt. Ipse Æquator alias Parallelus Æquinoctialis hic locum non habet, utpote qui in divisione non admittitur, sed mediam duntaxat Zonam in duas portiones aequales secat. Sicut autem Pythagoras, Plutarchus, & Anaximander, Plinio teste, Zodiaci obliquitatem primus animadvertisse, & in duodecim Signa distribuisse fertur, licet sibi hanc inventionem, ut idem Plutarchus narrat, Oenopides Chius adscripserit: Ita etiam divisionis huius in quinque Zonas Parmenides primus autor fuisse perhibetur, ut Strabo ex Pefidonio refert. Ante Thaletem Zonas quidam ajunt vel contrahi vel dilatare solitas fuisse, & quidem pro variâ Pofititudine, sed à Thalete temporibus constantes factas, hæcenus tales mansisse. In Zonarum descriptione accurata decem sequentia perpendantur oportet: 1. Nomen, 2. Divisio, 3. Causa, 4. Numerus, 5. Longitudo, & Latitudo, 6. Termini, 7. Loca Subiecta sive Contenta, 8. Modus loca in Zonis inveniendi, 9. Accidentia, & Proprietates, 10. Utilitates.

I. NOMEN. Zōna, Latinis Cingulum à cingendo, pari occasione apud Græcos à ζώνω, quod cingo significat, descendit, quia Cinguli instar rām Cæli convexitatem, quam Terra concavitatem ambit, ita cinguli alicujus figuram ob-

tinens, quæ licet utriusque clypei, aut disci, aut pilei de causâ quidam tres saltem Frigidæ Clypeos nominentur, ut omnes nōt' avades, dius, Falcias Martianas & Cicero in Somnio Scipionis, Cingulos Macrebius, Tmata, Spatia Alii appellat in Latium migravit, quæ etiam Planetarum Orbis drini commentariis in A nominat Homerus Zonas in duas areas, duas flammæ, & duo ζώνες in κασσίδη.

II. DIVISIO. Ob apud Cosmographos, Astronatas communi usu recepta seu intervalla per quatuor plices sunt Zonæ, Cælestes rā evidentiores sunt, & bent, ob distinctionem quæ rām divisio orta est, quā Cælum ejusmodi qualitate Cælestes Zonæ sunt in eadem cogitatione ita displicta, & per quatuor eos, & duos Polares desce-

Terrestres Zonæ sunt in cie Terrestris Globi eodem dictos Circulos Minores dist Zonis debita proportione lis, & illa his homologia priis distingui solent, ut lo-

APPEL

ASTRONOMICA G

ZONA est vel

SEPTENTRIONALIS	SEPTENTRIONALIS
INTERMEDIA	INTERMEDIA
MERIDIONALIS	MERIDIONALIS

Nomina Geographica qualitibus duabus, frigiditati, & caliditati, quæ mixta temperatam qualitatem efficiunt, originem suam acceptam ferunt: Astronomica ab umbris, quas Sol Terram illustrando causatur, ortum suum traxere. Sol Canceri & Capricorni principium ingressus, motu suo circa Horizontem, radios ita diffundit, ut umbra circum circa in orbem projectæ eisdem sequantur, & Zonis subiectis æstivæ nomen imponant. Idem alterutrum Polorum radiis suis illustrans, & Meridianam umbram in Mundi partem alterutram, quæ vel Polum Arcticum, vel Antarcticum spectat, projiciens facit, ut utraque illarum Zonarum, æstivæ appellatur. Quatenus verò ad Mundi latera umbram Meridianam projectat, Zonæ illa æstivæ appellatur. Quando enim Sol ad Capricorni Signum pervenit, umbram Meridianam versus Septentrionem spargit: Canceri Signum ingressus eandem versus Meridiem projicit: Inter utrumque constitutus ad latera illam diffundit. His appellationibus usos fuisse Pefidonium, & alios Veres Strabo docet. Zonas elegantissimis verbis describit Virgilius lib. 1. Georg.

Quinque tenent cælum zonæ, quarum una cornu
Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni:
Quam circum extrema dextra, levæque trahuntur,
Cæruleæ glaciæ concretæ, atque imbribus atris.

Has inter, medianque
Munere concessæ Divæ
Obliquas quæ se Signa
Sic Ovidius 1. Metamorph.
Vique duæ dextra & ca
Parte secant Zonæ, q
Sic omnes inclusum nu
Cura Dei, totidemque
Quarum quæ media
Nix legit alta duas, r
Temperiemque dedit
Et Tibullus in Hecam.
Nam circumfusa cons
Et quinque in parte
Atque duæ gelido vasi
Illic & densa Tellus ab
Et nulla incepto perla
Sed durata riges densa
Quippe ubi nonnunqu
At media est Phœbi se
Sen propior terris æstiv
Sen celer hybernas pro
Non ergo præfusa Tellus
Nec frugem segetes pr